

levő rendelkezések szerint a vállalat erre nem köteles, bár tanulóink többsége a tanulmányi szabadsághoz hasonlóan erre az időre is megkapja átlagkezesét. A hagyományos technikusképzésben a FAGOK állásfoglalása szerint a tanulók a három hét konzultációs időre megkapták ezt. Az erdőgazdaságok többsége továbbvitte ezt a gyakorlatot az újabb technikusképzésre is, bár kétségtelen, hogy a megnövekedett konzultációs idő nagyobb anyagi terhet jelent a munkáltatónak. Mivel technikusjelöltjeink nemcsak saját érdekükből folytatják tanulmányaikat, hanem szakmai tudásuk növelésével az erdőgazdaságok és egész szakmánk érdekét is közvetlenül szolgálják, méltányosnak tartanánk, ha valamennyi vállalat egységesen megadná technikusjelöltjeinek ezt a támogatást. Jó volna, ha ez ügyben szakhatóságunk és egyesületünk is állást foglalna.

Az új technikusképzési forma a szakma igényéből fakadóan jött létre. Az első konkrét megnyilvánulása annak a közös törekvésünknek, amely a technikusképzés reformálására irányul. Kétségtelen, hogy ebben az irányzatban nagyon sok vélemény ütközik még ma is. Vannak akik másként képzelték vagy képzelik a helyzet megoldását. Az is biztos, hogy e körül a gyorsan kialakult technikusképzési forma körül sem ültek még el a viták.

Véleményem szerint most a legfontosabb feladat, hogy mindannyian, akik a szakmai képzésért tenni kívánnak vagy tenni tudnak, összefogjanak annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló lehetőségeket maximálisan kihasználva minél magasabb szintre emeljük középfokú szakembereink képzésének színvonalát.

OBERMAYER GYÖRGY

NÉHÁNY GONDOLAT A TANULMÁNYI ÁLLAMI ERDŐGAZDASÁG SZEREPÉRŐL A SZAKOKTATÁSBAN

A hazai és külföldi szakirodalom az elmúlt években egyértelműen állapítja meg, hogy a mezőgazdasági szakoktatás minden szintjén erőteljes törekvés tapasztalható az elmélet és a gyakorlat egységének megteremtésére. Ezekben olyan következtetés, ill. általánosítás is található, hogy a gyakorlati oktatás aránya és színvonala kihat az egész oktatás színvonalára és meghatározza annak értékét. Több külföldi konkrét példa is bizonyítja, hogy *minél alacsonyabb színvonalú az oktatás, annál kisebb benne a gyakorlat aránya.*

A gyakorlati oktatás során elsajátítandó készségek, jártasságok és ismeretek az oktatás különböző fokozataiban különbözőek. Nagyfokú általánosítással elmondható, hogy

- az alsófokú gyakorlati oktatás feladata az, hogy a tanulók elsajátítsák az egyes munkafogásokat, s azok alkalmazását,
- a középfokú iskolák gyakorlatain az oktatás célkitűzése a munkafolyamatok gyakorlása mellett bizonyos szervezési és vezetési készségre is szert tenni, amíg
- a felsőfokú oktatáshoz kapcsolódó gyakorlatok feladata megismertetni az üzemvezetés és üzemszervezés gyakorlati fogásait, azok önálló alkalmazásának mértékéig.

Mindhárom szinten ugyanakkor megkívánható, ill. elvárható a szinteknek megfelelő konvertálható szakismeret, szakemberképzés. A gyakorlati oktatás

intézményen belül és intézményen kívül folyik. Minden ország arra törekszik, hogy az intézményen belüli gyakorlati oktatás feltételeinek fejlesztése mellett közvetlen, vagy közvetett úton biztosítsa az oktatási célt szolgáló termelő üzemeknél a magasszintű termelés és gyakorlati oktatás feltételeinek folyamatos fejlesztését.

Az oktatási cél megvalósítása szükségszerűvé teszi a törekvést nemcsak az elmélet és a gyakorlat, de az oktatás és kutatás egységének megteremtésére is.

Erdőgazdaságunk, a Sopron környéki erdők — részben vagy teljesen — 63 év óta szolgálják termelői tevékenységük mellett az erdészeti szakoktatást, kutatást. E kettős feladat hazánk felszabadulása utáni években kapott konkrét megfogalmazást. Az elmúlt évtizedekben az erdőgazdaság területe, horizontális és vertikális felépítése, szervezete a kívánalmaknak megfelelően többször változott, de feladata a fentieknek megfelelően maradt ill. szélesedett. Erre elsősorban erdőgazdaságunk földrajzi fekvése (az oktatási intézményekhez való közelsége), termőhelyi és természeti viszonyainak változatossága mellett az egyre fejlődő műszaki feltételei, a gazdálkodás egyre magasabb színvonala teszik alkalmassá. Fejlesztési törekvéseink évtizedek óta e kettős célt szolgálják.

Gazdaságunk dolgozói tudják, hogy az erdészeteinkben folyó gyakorlatokon szerzett élmények, benyomások szilárdan rögzítődnek a tanulók tudatában és hosszú ideig befolyásolják későbbi tevékenységüket, véleményük kialakítását. A serdülő korban a fiatalok talán a legérzékenyebbek ezekre a külső hatásokra. Szükséges azért, hogy gazdaságunk fejlesztése olyan ütemben és mértékben folyjék, hogy a természeti adottságaink és a gazdasági nagyságunkhoz mérten szolgálják a korszerű termelést és ezen keresztül, vagy amellel a gyakorlati oktatás igényeit.

Ha igaz az, hogy az elméleti anyag rögzítésének legjobb módja a gyakorlati munkában való aktív részvétel, úgy az is igaz, hogy azok elsősorban a pozitív példákon keresztül kell, hogy megvalósuljanak. A gyakorlati oktatás üzemi feltételei között legtöbbit vitatott téma a gazdaság technikai, anyagi, tárgyi ellátottsága.

A termelésben a fejlődés egyre inkább a nagyobb teljesítményű gépek és géprendszerek alkalmazása, a specializáció és integráció felé halad, s így a tancélú üzem ennek megfelelően csak szűkebb területen tudja nyújtani a legkorszerűbb oktatási feltételeket. A tanüzem, s így erdőgazdaságunk is, ilyen körülmények között csak arra törekedhet, hogy műszaki fejlesztését a termelést és az oktatási célt legjobban szolgáló, s egyben a konkrét gazdálkodásunkban gazdaságosan üzemeltethető gépek és eszközök beszerzésére törekedjék. Ezekkel a gyakorlati oktatásban elsősorban az általános szakmai ismeretek átadását szolgáljuk. A speciális szakmai ismereteket a hallgatók és a tanulók a kutató és gyakorló gazdaságokban, a nyári üzemi gyakorlatokon, ill. a tanulmányutakon szerzik meg.

Természetes, szerény körülmények között bizonyos specializációra még a kisebb volumenű gazdálkodási viszonyok között is lehetőség van. Nagyobb beruházásunk közül a gyakorlati oktatás érdekeit szolgálta a néhány éve befejezett fűrészüzemi rekonstrukció.

Jelenleg fejlesztési forrásaink nagyobbik részét a következők kötik le, s ezek egyben a megvalósulás előtt állnak:

- hulladékmentes fűrészüzemi fafeldolgozás,
- az erdei termelési apadék energiacélú hasznosítása aprítéktermeléssel,
- szakoított csemetetermelés,
- az erdészeti fagyártmánytermelés korszerűsítése,

Vadgazdaságtan óra, (Nagy Csaba felvételei)

- vadászati szolgáltatások növelése,
- fokozatos rátérés a folyamatgépesítésre.

A termelést és oktatást együttesen szolgáló műszaki fejlesztés mellett fokozatosan bővítjük a gyakorlati oktatást közvetlenül is célzó beruházásokat.

Az oktatási intézmények jelenleg a műszaki erdészet, sopronkörnyéki erdészet, a hegyvidéki erdészet és a fűrészüzem területén rendelkeznek oktatási, szociális épületekkel, helyiségekkel. Ez évben a rajtökmuzsaji erdészetben újabb, korszerű oktatási objektum építését fejezzük be. Segítjük az oktatási intézményeket szertárfejlesztési, műhelyfejlesztési munkájukban (szakközépiskolai, faipari tanműhely berendezése pld.).

Az Erdészeti és Elsődleges Faipari Szakközépiskola és erdőgazdaságunk között az együttműködés széles skáláját valósítjuk meg. Az oktatási napok 80⁰/₀-án fogadunk osztályokat, tanulói csoportokat gyakorlatokon. Szakköri foglalkozások jelentős része is területünkön valósul meg. Minden évben a szakközépiskola, a közhasznú munkákra fordítható napokat gazdaságunkban szakmai munkákban tölti. A manuális jellegű gyakorlati foglalkozások, s a tanulók mintegy 1500 napot kitevő társadalmi munkája jelentős segítséget jelent erdőművelési tevékenységünkben. Az ilyen módon létrehozott több 100 ha erdő, s az azokban jelenleg is folyó gyakorlati, szakmai tevékenység legszebb bizonyítékai az iskolában folyó magasszintű oktatói, és nevelői tevékenységnek. Ezeket az erdőrésztleteket szívesen látogatják az érettségi találkozókra résztvevő öreg diákok is.

Jelentős segítséget nyújt a szakközépiskola technikusaink és fizikai dolgozóink továbbképzésében, s természetesen erdőgazdaságunk szakemberei is megtiszteltetésnek veszik az iskola által szervezett különböző oktatási formákban való aktív közreműködést. Támogatjuk a szakközépiskola oktatóinak egyre kiterjedtebb kutatási tevékenységét.

Az oktatási feltételek folyamatos javítása mellett a jövőben az üzemi szakembereinktől egyre inkább elvárjuk és kérjük, hogy vegyék figyelembe azt az alapvető elvet, hogy a gyakorlati munka hatékonysága főleg attól függ, hogy milyen mértékben követelünk a diáktól aktív gondolkodást az adott tanulási helyzetben. A diáknak tehát nem szabad csupán a gyakorlatokon cselekednie, rajzolni, vagy megfigyelnie, hanem azt is meg kell követelni, hogy gondolkodjon, osztályozzon, következetesen összehasonlítsa, viszonyítsa, stb. Más szóval a gyakorlati munka az erdészeti üzemi gyakorlatokon is akkor a leghatékonyabb, ha problémahelyzeteket teremt. Ezért minden erdőgazdasági szakembernek, aki a fiatalokkal foglalkozik, becsületbeli kötelessége az iskola, az ágazat és a népgazdaság felé is, hogy a gyakorlati foglalkozások eredményei ne csak az elültetett csemeték számában, a megápolt erdősítések hektárjaiban, a feldolgozott faanyag m³-eiben, de a fiatalok tudatában, gondolkodásában és későbbiekben az egész életükre kiható tevékenységükben is mérhető legyen. Ha ezt a célt elérjük, vagy megközelítjük, úgy eleget teszünk annak az elvárásnak, melyet a tanulmányi jellegtől hazánk szakmai közönsége joggal elvár.

DR. FIRBÁS OSZKÁR

TANÁRAINKRÓL

Egy iskola eredményességét, színvonalát a helyi adottságokon és a felszereltségen túl az igazgató irányító munkája, de legnagyobb részt az iskolában tanító tanárok összessége szabja meg.

Az erdészeti oktatásban mindig szakmájukat rajongásig szerető szakemberek tanítottak, az üzemi szakemberekhez mérten alacsonyabb fizetésért. Az itt dolgozók sosem gazdagodtak meg, munkájukat hivatástudatból végezték. Ez a munka mindig meghozta gyümölcsét. A szakma visszajelzései hol szóban, hol írásban a tatai, az esztergomi és a soproni iskola volt diákjai felkészültségével, helytállásával kapcsolatban mindig egyértelműen pozitív volt. Gyakorlati szakembereink, a gazdaságok vezetői mindig elismerőleg nyilatkoztak iskolánk végzettjeinek tudásáról, munkájáról. Ezt egyébként az is bizonyítja, hogy napjainkig is számos volt diákunk középfokú végzettsége ellenére vezető beosztásban dolgozik.

A jó tantestületi munka elindítója, kovácsolója és színvonalának meghatározója az igazgató. Egy évszázad távlatából elmondhatjuk, hogy kiváló igazgatók sora vezette iskolánkat, akik meghatározó szerepet játszottak az erdészeti oktatás formáinak kialakításában, az oktatás színvonalának meghatározásában. Szinte mindegyiknek jutott minőségi átalakító munka, átszervezés, vagy áttelepítés, újítás, vagy fejlesztés. *Vadas Jenő*nek az iskola megalapítása, a tanítás feltételeinek alapvető biztosítása, *Török Sándornak* a középfokú képzés beindítása, az oktatás megreformálása, majd az iskola Tatára való áttelepítése, *Balás Emíli*nek az Esztergomba való áttelepítés mellett harc a középfokú iskola megszüntetése ellen, *Szilágyi Ernő*nek és *Ágfalvi Imrének* a